رانانی کتێبی "کاتی خیانەت کردن هاتوو،" لە نووسینی رەزا خەلیلی.. ئیدریس ئەحمەدی

لە ئەرشیفی دەنگەکانەوە..

رانانی کتێب: "کاتی خیانەت کردن هاتوو"

Reza Khalili, A Time to Betray: The Astonishing Double Life of a CIA Agent inside the Revolutionary Guards of Iran (New York: Threshold Editions, 2010), pp. 340.

ماوەیەک بوو تامەزرۆی خوێندنەوەی ئەم کتێبەی رەزا خەلیلیم دەکرد. چەند مانگێک لەمەوپێش، بە ئەوە جار رانانی ئەم کتێبەم لە رۆژنامەی واشنتن پۆستدا خوێندەوە. لە بەر دوو هۆ سرنجی ڕاکێشام. لە بەر ئەوەی باس لە ژیانی ئەندامێکی پێشووی سوپای پاسدارنی ئێران دەکا، کە دواتر دەبێ بە سیخوڕی ئاژانسی هەواڵگری ئەمریکا (CIA)، لە خەیدا کتێبێکی بە وێنەیە. هەروها ویستم بزانم هیچ باسێکی سەبارەت بە تیرۆری ڕێبەرانی کوردی تێدایە.

"رەزا خەلیلی" ناوێکی خەزراوە، چوونکە نووسەر لە ترسی کەماری ئیسلامی ئێران، نەیوێراوە ناوی ڕاستەقینەی خۆی ئاشکرا بکا. چەند ساڵێک پێش بەرپابوونی شۆرشی ئێران، باوکی رەزا، بە مەبەستی خوێندن، ڕەوانەی ئەمریکای دەکا. رەزا لەوە شەهادەیەک لە زانستی کەمپیوتەردا وەدەست دێنێ و دواتر، کاتێک کە دەگەڕێتەوە بە ئێران، دەست دەکا بە ئیش کردن بە سوپای پاسداران.

ئەم کتێبە تایبەتمەندی باشی زۆرن. یەکێکیان بریتییە لە خستنەڕووی پەیوەندی چینایەتی لە سەردەمی حکومەتی رەزا شادا. نووسەر تابلۆیەک لە بەسەرهاتی سێ دەست و چارەنووسی سیاسییان دەکێشی، کە لەوەدا مەسەلەی چینایەتی بە ڕوونی دیارە. رەزا سەر بە بنەماڵەیەکی ماموناوەندی ئاو کاتی ئێران بووە. یەکێک لە دەستە نزیکەکانی دەورانی منداڵی رەزا، کە لە کتێبەکەدا ناوی "ناسری" بە داناوە، لە یەک گەڕەک گەورە دەبن. دەستەکی دیکەی نزیکی رەزا و ناسر، بە ناوی "کازم،" سەر بە بنەماڵەیەکی دەست کورت و لە گەڕەکێکی هەژاری تاراندا ژیان بە سەر دەبا، بەڵام هەگریی هەرسێکیان بە فوتبال، دیانکا بە دەست. هەر لە منداڵییەوە سەز دەدەن کە هەمیشە دەست بەمننەوە.

ناسر لە رێکخراوەی ئیسلامی-مارکسیستی موجاهیدینی خەڵک نزیک دەبێتەوە و دواتر، پاش دەستگیرکرانی و ئەشکەنجەیەکی زۆر لە زندانی ئەڤیندا، ئەعدام دەکرێ. خوشکێک و برایەکی ناسر، بە هەی چالاکی سیاسی برا گۆرەکەیان، بەڕێوەوەی هەمان چارەنووس دەبن. پێش ئەعدامکرانی خوشکەکەی ناسر، لە زیندانی ئەڤین تەجاوزی پێ دەکرێ بە ئاوەی، بە پێی روانینی ئیسلامی رژێمی تازە لە ئێراندا، ڕەگای ڕوویشتنی بەرەو "بەهەشت" لە ببەن. ئەم ڕووداوانە ئاوەیین و گرنگترین هەکار دەبن کە پاڵ بە ڕزاوە بنێن کە، وەک لە سەردێری کتێبەکەیدا هاتووە، بەو قەناعەتە بگا کە ئیدی کاتی خیانەتکردن بە کەماری ئیسلامی هاتووە.
کازم، بە پێچەوانەی ڕزا و ناسر، دەبێتە ئیسلامییەکی رادیکال. ناوبراو هەروها دەبە بە ئەندامی سوپای پاسداران و بە هەی باوەی قوەی بە شەرشی ئیسلامی، دەبە بە جێگای متمانەی بەرپرسانی و دواجار لە بەشی هەواڵگری سوپادا کار دەکا.
کاتێک کە ڕزا بەیاری هاوکاری لە گەڵ CIA دەدا، کازم دەبە بە یەکێک لە سەرچاوە گرنگەکانی بە کەکردنەوەی زانیاری سەبارەت بە چالاکی نەهێنی و تیرۆریستی سوپا و هەروها پاپشتێک بە ئاوەی بتوانێ چەند جارێک سەفەر بکا بە ئەمریکا و بریتانیا.
کازم دواتر لە لایەن موجاهدینی خەڵکەوە تیرۆر دەکرێ و ڕزا دەواە بە لەندەن بە سەردانی ژن و منداڵەکەی، کە پێشتر، بە مەبەستی پاراستنیان لە هەڕەشە موشەکییەکانی عێراق بە سەر تاران، ڕەوانەی بریتانیایانی کردبوو. سەفارەتی ئێران لە لەندەن داوا لە ڕزا دەکەن کە لەوە هاوکارییان بکا. بە دوای ئاوەدا، کازم و ژن و منداڵەکەی، لە کاتایی ساڵانی هەشتا، دەڕەن بە ئەمریکا و لەو کاتەوە لەوە دەژین.
ئاوەی کە لەم کتێبەدا لە هەموو شتێک زیاتر سەرنجراکێشە بە خوێنەرەکی کورد، باس کردنی تیرۆری د. قاسملووە، هەر چەند بە کورتیش بێ. یەکێک لەو ئەرکانەی کە سەفارەتی ئێران لە لەندەن بە ڕزای دەسپێرن، چاودێری کردنی ئیرانییەکە کە لەوە مامەستای زانکۆیە. سەفارەت ئەو مامەساتایە بە دژی شەرشی ئیسلامی لە قەڵەم دەدەن و دیانهێوە ڕزا و کەسێکی دیکە بە ناوی "ڕەسوڵ،" چاودێری بکەن بە ئاوەی بزانن لە گەڵ چ کەسانێکدا پێیوەندی هەیە. لەو کاتەیدا کە لە شوێنێک بەرانبەر بە مالی مامەستا ئێرانییەکە خەریکی چاودێرکردنی دەبن، ڕەسوڵ بە کازم دەڵێ سیاسەتی تیرۆرکردن لە لایەن کەماری ئیسلامییەوە هەڵەیە. ڕەسوڵ لەو پێیوەندییەدا دەڵێ: "دەزانی کە حکومەتی خەمان بە سیخوڕەکانمانیان ڕاسپاردبوو کە پێیوەندی لە گەڵ قاسملوو، ڕێبەری حیزبی دەموکراتی کوردستان، بگرن

بە گرتنی کەبوونەوەیەک بە مەبەستی پێشنیارکردنی ئاشتی؟ ئەوجار خۆی و هاوکارانیان کوشت." (لا. ٣٠٠-٣٠١)
بە گومان، بە حیزبی دەموکرات و ئای گشتی کوردی، ئاستییەکی حاشاهەڵنەگرە کە کەماری ئیسلامی د. قاسملوویان تیرۆر کرد. گرنگی باس کردنی تیرۆری د. قاسملوو لەم کتێبەدا لەوەدایە کە لە کاتێکدا کەماری ئیسلامی ئینکاری ئەو دەکا د. قاسملووی تیرۆر کردبێ، ئێستا لە زمانی ئەندامێکی پێشووی سوپای پاسدارانەوە، دان بەم مەسەلەیەدا دەنرێ و ئای گشتی رۆژئاوا لە ئاگادار دەبن.
مەسەلەیەکی دیکەی سەرنجراکێش ئەوەیە کە رۆژا ئاشکرای دەکا کە "هەکەوتنێکی نێنووسراو" (unwritten pact) لە نێوان کەماری ئیسلامی و وڵاتانی ئەوروپی، بە تایبەتی فەرەنسە، بریتانیا و ئاڵمان، هەبووە کە، بە مەرجێک ئێران هاووڵاتی ئەوروپی نەکوژن، بڕیان هەیە لە سەر خاکی ئەوروپا، بە بە ئەوەی دەزگا ئاسایشییەکانی ئەو وڵاتانە دەستتێوەردان بکەن، رەبەران و ئێندامانی ئۆپۆزیسیۆن تیرۆر بکەن. رۆژا دەڵێ کە بە دوای ئەم هەکەوتنەدا، سوپای پاسداران دەستیان کرد بە کوشتنی سەدان کەس لە رەبەران و ئێندامانی ئۆپۆزسیۆن لە ئەوروپا و لە وڵاتانی دیکەدا. (لا. ٢٢٥-٢٢٧)
بە گومان، ئەم زانیارییانەی رۆژا خەلیلی تیشکی تازە دەخەنە سەر تیرۆری د. قاسملوو، چوونکە پۆلیسی ئوتریش نەک تەنها تیرۆریستەکانیان ڕەوانەی ئێران کردەوە، بەڵکوو وا پێ دەچێ کە، ئاستاشی لە گەڵ بێ، بەیارمەتی سیاسی هەبێ کە هێگا نەدەن بە کردنەوەی کەیسی تیرۆری د. قاسملوو. لە گەڵ ئەوەی پاش تیرۆری د. شەرەفکەندی کوشتنی رەبەرانی ئۆپۆزیسیۆنی ئێرانی لە ئەوروپا ڕاگیران، بەڵام مەرج نییە کە وڵاتانی ئەوروپی دیسان "ڕەکەوتنی نێنووسراو" لە گەڵ کەماری ئیسلامی نەبەستن و چاوپۆشی لە تیرۆری ئێندامانی ئۆپۆزیسیۆنی ئێرانی نەکەن. هەروەها لە جێی خۆیەتی بگوترێ کە هووین نییە کە هەی ڕاگرتنی تیرۆر لە ئەوروپا پەیوەندی بەوەوە بوو کە بکوژانی د. شەرەفکەندی دەستگیر کران و درانە دادگا، یان ئەوەی کەماری ئیسلامی بە خۆی، بە هەر هۆیەک بێ، تیرۆری لە ئەوروپا ڕاگرتووە؟ هەرچەندەک بێ، رەبەرانی کورد و باقی رەبەرانی ئۆپۆزیسیۆن، دەبێ، لە کاتی سەفەرکردنیان بە ئەوروپا، زۆرتر پێڕەشی ئاسایشی خۆیان بن.

ئیدریس ئەحمەدی

سەرچاوە:
http://atimetobetray.com

کتێب\ ئەزمون و شیعری بەگەرد.. سەباح رەنجدەر

بابەت: گوتار و بیروڕای ئەدەبی..

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن..

SabahRanjdar_AzmwnDownload

نوشتکردنی تەمەن.. شیعری: ئاسۆ چاوشین

ئێستێرەکان
بە بە درەوشانەوە
لەدایک دەبن
هەرچی جارێ
تیشک ببینن ئەمرن..
گوڵەکان..
لەکۆتایی هەناسەیان دەگەن
چونکە بەهەواریانیان
شار پێ دەبێ، لەگواو..!
مەمکان،
بەگەرمایی خەمکانیان
ئێوەنەوە

خ□یان.. خ□یان د□خ□ن□و□
برس□تیم بینی..،
د□رگای ل□س□□ خ□ی کل□مداو
کلیل□ک□ی،
ل□پ□نج□ر□ک□و□ ف□□دا
ژنانی گ□□□ک د□بینم
ت□م□نیان،
ل□س□رک□□ا ن□ک□ نوشت د□ک□ن
چ□ند ش□و□کی در□ژ□و
□□گا ی□کی ه□□د□ر□
د□ما نبا ت□و□،
ب□ توون□□□ تاریک□کان و
هیچ شت□ک ل□دایک نا ب□ و
ه□موو شت□کیش د□مر□.

ئاس□ چاوشین

باسی ک□م□نیزمی کر□کاری ول□کدا ب□انی چینایت□ی.. و□رگ□رانی کاو□ عوم□ر

م□نسور حیکم□ت
و□رگ□رانی کاو□ عوم□ر
له ک□بوون□و□ی □ادی□
د□ق□ک□ ل□ کاس□ت و□رگیراو□

من ئامادم ئ□و□ندی ئ□و□ بتان□و□ت باسی ک□م□نیزمی کر□کاری بک□م. ب□□ام نازانم س□ری ئ□وانی تر چ□ند□ د□ئ□شینم. گر□نتی ئ□و□ نیی□ ک□ ئ□م باس□ ئ□و□ بجو□□ن□ت، □□نگ□ ل□ب□ر ئ□و□ب□ت ک□ پ□شتر جوو□اون… ب□ خودی من ب□و ش□و□ی□ ک□ د□یبینم تا ئ□و ش□و□ن□ی ک□پ□یو□ندی ب□ من و پر□س□ی چالاکیی□ سیاسیی□کانم و ئ□و □□وتان□و□ ه□ی□ ک□ ل□گ□□یاندا بووم…

پرسیار: یەکەک لەو پرسیارانەی کە لە قوتابخانەی حیزبدا کرابوو ئەو بوو کە پەیوەندی نەوان کەمەنیزمی کرەکاری و مارکسیزمی شەشگەە چییە؟ ئایا ئەمە ناوەکی ترە بە مارکسیزمی شەشگەە؟ دەگوترا مارکسیزمی شەشگەە دەربەینی تیەری ئەم ەوتە و کەمەنیزمی کرەکاری دەربەینی بنکە و پەگەی کەمەایەتی خەیەتی لە کەمەگادا. ئەمە لەلایەن هەندەک کەسەوە گوترا و منیش خەم لەگەیدا نەبووم. بەام بەهەر حاە زیاتر ەوانینەکی لەو شەویەش دەبەت.

من خەریک بووم دەمگوت تا ئەو جەگەی کە نزیکایەتیەک دەبینم، لەوەش بەدواوە دەبینم کە ئەم نزیکایەتیە کەمترە و جیاوازییەکان زیاترن لە نزیکایەتیەکانی پەشوو.هەتا ئەگەر ئاوەک لە سەردەمی پەکهەنانی ئەو حیزبە بدەیتەوە، بەت دەردەکەوەت کە ەخنەیەک هەبووە ئەگەر سەیری مەژووی ئەو قەناغەی ئەران بکەیت، هەشتا ئەم ەخنەیە لە لاپەیەکی دیاریکراودایە. ئەم لاپەیە لاپەی شرەڤەی بارودەخ و پەشهاتەکان و گەانکارییەکانی ئەپەزسیەنی چەپ لە ئەران دەکات. بە بەوای من ئەو دواین ەژانەی کە حیزبی کەمەنیست پەکدەهات .خاەی وەرچەرخانە لە پەشهاتە چەپگەراییەکانی ئەراندا. ئەو شتەی کە وردە وردە سەرنجمان ەادەکەشەت و لە شەوەکدا ەوونادات، ئەویە کە پەشهاتە چەپەکانی ئەران بە خەی تەرخانکراوە، کە ئایدەلەژی، شەوازی کار، سیاسی، دیدگا و…هتد، بەام چینی کرەکار بە چ قەناغەکدا تەپەیوە لەم پرەسەیدا و یان چی دەکات؟

ەاستیەکەی، بە من پرسیارەکە بەشەویەک هاتە پەشەوە کە، لەوانەیە کەمەنیستەکی باش بم و سەرم بخەمە سەر زەوی و بمرم، دوای ماوەی ئەم سالانە، منیش کەمەنیستەکی باشیش ببم،لە تەواوی ئەوو مایەدا بەرگریم لە ئامانجە سەسیالیستییەکان کردبەت و هەرگیزیش ئامادە نەبووبم بەم، پشتی برەی فەان تەز و تیەری مارکسیستی برەیە، و قەمەکم بەدەستەوە گرتبەت و باسم کردبەت و ەازی نەبووم بە هیچ ەیڤیزیەنیزمەک… ئایا کاتەک کە مردم دەنووسن ئەمە یەکەک لە هەسوەاوانی بزووتنەوەی سەسیالیستی چینی کرەکار گیانی لەدەستدا ؟! قبوەم نەدەکرد کە بەم شەویە ەووبدات. مارکسیزمی شەشگەە گەانکارییەکی ئایدیەلەژی لە بیرکردنەوەی مرەڤدا دەهەنەت، بەام باسی کەمەنیزمی کرەکاری، هەوەستەکی جیاواز بە مەژووی زیندوو و ەی مرەڤ لە مەژووی هاوچەرخی خەیدا دروست دەکات. وەک درەژپەدەری ەادیکابوونی چەپی ئەران، کەس ناتوانەت نکەی لە بکات، وەک ەشتنی بەسەر هەی مارکسیزمی ەاستەقینە ، کەس ناتوانەت نکەی لەو پرەسەیە بکات. بەام لە هەمان هەلومەرجدا دەتوانرا

نیشان بدرێت کە لە ئەنجامی ئەم کارلێکانەدا چالاکیی سیاسیستی چینی کرێکار لەگەڵ ئەم پێشهاتانەدا گۆڕانکاری بەسەردا دێت؟ کەس ناتوانێ نکۆی لەوە بکات کە تواناکان هەن کە دواتر خزمەتی ئەو بکەن، بەڵام ئایا هەمان پرسیارکە لە مۆزووی بزووتنەوەی کرێکاری ئێراندا؟

بەپێی پێناسەی بەناو "مۆزووی کورت"، کۆمۆنیزم لە سەرەتاوە کرێکاریەکی کۆمۆنیستە، سیاسیستەکان ئەوانەن کە خەیان بە سیاسیست ناودەبەن، بزووتنەوەی سیاسیستیش بزووتنەوەی حزبە سیاسیستیەکانە و بەم مانایە، ناومان لە مۆزووی بزووتنەوەی سیاسیستیدا هاتووە.ئەوان دەنووسن بەڵام کاتێک ئاماژە بە مارکس و ئەنگڵس و بیرکردنەوەی خەت دەکەیت سەبارەت بە خەباتی چینایەتی و کاتێک ئەم ڕستەیەت بیر دێتەوە کە "مۆزووی کۆمەڵگاکانی تا ئێستا مۆزووی خەباتی چینایەتییە"، دەپرسیت لە مۆزووی ئەم خەباتی چینانەدا چ جیاوازییەک دروست بووە ؟ من لە مۆزووی خەباتی هزری سیاسی تێدەگەم، لە کاریگەرییەکی لەسەر مۆزووی پەرەسەندنی حزبە سیاسییەکان تێدەگەم، بەڵام ئەی مۆزووی خەباتی چینایەتی چی؟

چەپەکانی ئێران بەزەری سیاسیالیزم بە حیزبەکان بەجێدەهێن و بزووتنەوەی کرێکاری هەروەک دەزانن بە "خەباخەبای" ناودەبەن. بزووتنەوەی کرێکاری، بزووتنەوەی سیاسیستی؛ ئامانە دەبێت بەیەکەوە ببەسترێنەوە. بزووتنەوەی سیاسیستیش بزووتنەوەی حزبە سیاسیستیەکانە. کاتێک دەگەڕێتەوە بە مارکس، بۆت دەردەکەوێت کە ئەمە وا نییە. لای ئەوان کۆمۆنیزم هەر لە سەرەتاوە ناڕەزایەتی چینایەتییە، تەنانەت ئەگەر ئەو بیرکە کۆمۆنیستیانەی کە دەیخاتەڕوو، ناڕون بن. واتە کاتێک باسی بزووتنەوەی سیاسیستی لە ئەڵمانیا دەکات، لە ناڕەزایەتی کرێکارانەوە دەست پێدەکات. مۆزووی ئەوانەی پێشنیاری سیاسیالیزمی یەتەپییان کرد، نابێت وەک مۆزووی سیاسیالیزم هەژمار بکرێت. لەو جێگەیەدا کە حسابی دەکردن، دەبێت سیاسیالیزمی خەیاڵی؛ ڕوونکردنەوەی مۆزووی کۆمۆنیزمی زانستی و سیاسیالیزمی زانستی لەگەڵ مۆزووی ناڕەزایەتیە کرێکارییەکاندا دەست پێدەکات. بەگەی یەکەمی مانیفێستیەکە بە "پرۆلیتاریا و بۆرژوازی" دەست پێدەکات.
ئەگەر ئەو دینامیزمەی کە مۆزوو دەباتە پێشەوە، خەباتی چینایەتییە، کوا بوونی من و بوونی ئەوە لەم ململانێ چینایەتییەدا هەست پێدەکرێت؟ ڕاستیەکەی ئەم دەمهەژێنێت. من نامەوێت وەک هەسوا وەکی حزبی سیاسی بمرم، لە هەمان کاتدا مۆزوونووسێک

دتوانت بت و مژوویکی جیاواز بـ بزووتنوی کرکاری بنووست. هرچندبشداری لمژووی حزبـ سیاسییکتدا کردبت، ت هبووبت، ئرکت خستبتـ سرشانی خت و چالاک بووبیت، لـ گشنیگای ئو چینو کـ سیری دونیا دکیت بهیچ شویک ناکرت ناوت بهنرت. تـ پیوندیت بوو نییـ! من دم، مژووی سسیالیستی چینی کرکار دواجار لـ کودا دنوسرتو؟

لم پرسیدا شتک سرنجی مرڤ ادکشت. ئارگومنتی من ئویـ کـ مژووی سسیالیستی کرکاریش گیشتـ دروستبوونی حزبـ کمنیستکان و پویست بوو بگات . بامن لـ لو بروارداپم نخستـ سر میدان. من لـ مژووی حزبـ سیاسییـ چپکاندا پم خستووتـ میدانکـ، وک تاک، تـ وک تاک. ئمـ چن دتوانت ببتـ ئو بروار؟ من و تـ چن دتوانین دست بکین بـ هاوبشی لـ دینامیزمی پرسندنی استقینی کمگا کـ بـ بچوونی من مژووی خباتی چینایتییـ؟ مژووی استقینی کمگا و شوازی ژیانی مرڤ بـ خباتی چینایتی دیاری دکرت.استیکی من ناتوانم ئو بخم بم لبر ئوی من سسیالیستم و لبر ئوی سسیالیزم ئایدلژیای پرلیتاریایـ، بیـ من بشکم لـ بزووتنوی پرلیتاریا و شوانـ بم بیرکردنو دنوایی بخوم. استگیانـ تا ئستا نمتوانیو. بزووتنوی سسیالیستی گارگر مانای خی بخیویتی، بزووتنوی سسیالیستی کرکارییـ، نک بزووتنوی سسیالیستی هرکسک کـ باسی کرکاران یان بزووتنوی سسیالیستی حیزبکان بکات کـ بتوانن بچنـ لای کرکاران و بنی کرکاری بدن- بزووتنوی سسیالیستی کرکاران خیان.

با ئمـ بم: من و تـ لـ سالی ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۳ لـ کام نازایتی استقینی کرکاریدا چالاک بووین؟ خریک بوو هژار دبوون، خریک بوون دیانبرنـ شو، خریک بوون بکوشتیان ئدان، دیسانو تووشی ملاریا دبوونو، دوای ماویک دووبار تووشی پتا دبوونو… ئمـ لـ کوی ئم خباتدا بووین؟! دتوانین نیشان بدین کـ لـ پورکی مژوویی فراواندا، سرتا دبت بیرککان دروست بکرن، حیزبکان دروست بکرن و بناغی کمایتی بدزرتو و هتد. ئمانـ بناو ئامادکارییکانن بـ بشداریکردن لـ خباتی چینایتیدا. بام ئی بشداریکردن لـ خودی خباتی چینایتیدا؟ هرگیز وک کمنیستک کـ لـ پش چاوت چینی کرکار سردبن، وسوست بـ دروست بوو کـ بـ خت بی من لـ با لجیاتی ئم کار بم لـ مانگرتندا بشداربم؟ لبری ئوی ئم

کار بکەم، دەبێ لەگەڵ هەندێک کرێکار قسە بکەم و پێیان بڵێم ئەم دۆخە قبوڵ مەکەن؟... بۆچی ئەبێت سەرتا بڕۆم و تاقمی چەپی غەیرە کرێکاری کەمەگایەک قەناعەت پێبکەم لە ڕاستی ئایدۆلۆژیای کرێکاری، ئینجا ڕازی ببن بکەمە بچینە لای کرێکاران و ڕایانکێشینە مەیدانەکە؟! بۆچی ئەم کارە بکەم؟ ئێستا وەڵامکم هەیە بۆ ئەوەی بۆچی ئەم کارە بکەم. دەموەت بڵێم کاتێک ئەم پرسیارە دەکرێت وەڵامەکەی شکۆنەرە. ئەگەرنەخرایە ووو و ئەگەر دۆخەشین بۆ مێژووی سیاسی حزبێ چەپەکان، با پێنجا حزبی سیاسی چەپی تر لە ئێران دروست بکەین، کە هەشتایەک دانیشیان نوێنەرایەتی ناڕەزایەتی کرێکاری ناکات، دەستی لە ناڕەزایەتی کرێکاریدا نییە، کرێکار نایەوێت و ناتوانێ لە ڕێگەی ئەم حیزبەوە ناڕەزایەتی خۆی دەربڕێت. و نەوەیەکی کرێکار لەدایک دەبێت و ئازار دەچێژێت و دەمرێت و ئەم سیستەمە هەر لە شوێنی خۆی دەمێنێتەوە و بەردەوامە لە گۆشەکردن، بەڵای من ئیترئەمە بەس نییە و ئەمەیش ئەو وەڵامە نییە کە لانیکەم من وێستم لە مارکسیزمەوە وەریبگرم. سەیر دەکەم و دەبینم کە ئەمە واقیعەکەیە.

ئەمە بە سەردەمی مارکس و ئینگڵس وا نەبوو. نموونەیەکم هێنایەوە، ئینگڵس دەڵێت: ئەگەر من هەفتەی دە ڕۆژ لەرە کار بکەم، کرێکاران کەمانیزم دەکەنە ناڕەزایەتی خۆیان. چۆنە بە ئەمە ئەم کارە پێویستی بە حیزب هەیە، بە شێوازێکی کارکردن هەیە، بەرنامەی دەوێت، شتێکی سەیر و سەمەرەی دەوێت! ئینگڵس لە وستفالیا لە ساڵی ١٨٤٨، کاتێک کرێکارکانی دە ڕۆژ لە کارگەیەکدا بوون کە خەریکی دورین بوون، ئاردی دروستکردن، نازانم چیتریان بە تەکنەلۆجیای ئەو سەردەمە دەکرد، دەیتوانی کەمانیزم بکەنە ناڕەزایەتی خۆیان. هەشت ساڵە لەرە دەژیم، ناتوانم کەمانیزم بکەم بە جۆرێک لە ناڕەزایەتی بە یەک کەس. کەواتە باسکە شتێکی ترە! جگە لەو فەرمولە تیۆریەی کە لە مارکسیزمەوە وەک تیۆرێک بەدەستی دەهێنیت، واقیعەکە ئەوەیە کە هەر جارێک کرێکار بجووڵێت، ئەوە مانای ئەوەیە کە دژی سەرمایەداری دەجووڵێت. مەحاڵە لە بەرژەوەندی سەرمایەداریدا بجووڵێت، بە دنیاییەوە دژی سەرمایەداریی ڕاستەقینەی هەبوو و داتاکانی سەردەمی خۆی دەجووڵا. ئەگەری ئەوە هەیە بزووتنەوەکەی و لەژیکەکەی و بەرجەستە بونێک کە لە هەیەتی لەکەتاییدا ئەو دۆگمیەنێت بە جۆرێکی تری سەرمایەداری. با ئەوە بڵێت کە هەشتا سەریهەندەاوە. سەرمایەدارییەک هەیە لە فەرمکی دیاریکراودا لە ساڵی ١٨٤٨دا، کاتێک کرێکار ناڕەزایەتی لە بەرامبەریدا دەردەبڕێت، واتە ناڕەزایەتی لەبەرامبەر ئەودا دەردەبڕێت.

بەیە بزووتنەوەی سۆسیالیستی کرێکاران بزووتنەوەی ناڕەزایەتی ئەوانە لە پێگەی بابەتیی و کۆمەڵایەتی خۆیانەوە. بزووتنەوەی ناڕەزایەتی ئەوانن کە بەهۆی ئەوەی هێزی کاری خۆیان دەفرۆشن و ناڕەزایەتی بەرامبەر سەرمایەداری دەردەبڕن، ئازاریان هەیە. کاتێک ناوی کۆمۆنیزمیان لێسەر دادەنێن – واتە ئەو کۆمەڵە سیستەمە بیرکردنەوە کە ئەمە باسی دەکەین و ئەو داواکارییە کۆتایی و بنەڕەتییەی کە ئەمە دژی سەرمایەداری دەیکەین – کرێکاران دەیخەنە ناو ئامێری خەباتگێڕیی خۆیانەوە و دەبێتە یەکێک لە ئامانجەکان لەو خەباتە. لەوانەیە ئێستا موچڕکەی بەرز بکاتەوە، بەڵام وەک بزووتنەوەیەکی کۆمۆنیستی ناو کۆمەڵگا ئێستا هەوڵی بەرزکردنەوەی موچڕی خۆی دەدات.

لە کۆتاییدا، کێی کرێکارانی ئێران کۆمۆنیزم دەکەنە خەباتی ناڕەزایەتی خۆیان؟ تا کێی وەک سندیکالیست ناڕەزایەتی دەردەبڕن، وەک شورای ئیسلامی ناڕەزایەتی دەردەبڕن، بە ناوی بژی پاشاوە ناڕەزایەتی دەردەبڕن، وەک هەموو شتێک ناڕەزایەتی دەردەبڕن جگە لە کۆمۆنیزم؟! ئاخر من و تۆ دەمانەوێت بڵچی بگەین لەم دونیایەدا؟ وەڵامەکەی ئەوە بوو کە لە ماوەیەکی دوورودرێژدا بە شتێکی تر جگە لەمە ڕوویداوە: دوای ئەزموونی سەڤیەت، دوای بوونە ناوەندی قورسایی سۆسیالیزمی جیهانی سەیەم و بوو بە تیڕی بە زەر دەستبەسەرداگرتنی دەسەڵات بە سەربەخۆیی، بە زەبری هێز دەستبەسەرداگرتنی دەسەڵات بە چاکسازییە سەرتاییەکان لە کۆمەڵگە دواکەوتووکانەدا، بە گۆڕینیان بە کۆمەڵگە شارستانییەکان مارکسیزمی کارپێکراو، تیڕی چینە پێشکەوتووکانی کۆمەڵگە دواکەوتووکانە، یان لە ڕووسیادا مارکسیزم تیڕی بنیاتنانی کۆمەڵگە و گەیاندنی بە ئاستی تەکنیکی ڕۆژئاوایە. دوای قەناغێک کە سۆسیالیزم لە دەستی کرێکاران ون بوو و بوو بە ئاڵای هێندە کاری تری مۆژووی کۆمەڵایەتی و بە ناچاری خەباتی چینایەتی وازی لە هێنرا و لە سۆسیالیزم وەک شێوازێک لە ناڕەزایەتی بە بەشکرا و کەوتە دەستی سندیکالیزم و هتد. ، ئێستا بە بەوای من قەناغێکە کە خەباتی چینایەتی دەگاتە ئاستێک کە کرێکار بتوانێت ئامرازکانی خۆی، ئایدەلۆژیاکەی لە بەرژوازی وەربگرێتەوە و بتوانێت وە دەتوانێت وەریبگرێتەوە. سۆسیالیزم دەتوانێ جارێکی تر وەک ئامرازی ناڕەزایەتی کرێکاران بێت چونکە ئێستا وەک ئامرازی ناڕەزایەتی نەتەوەیی، وەک ئامرازی ناڕەزایەتی ڕەگەزی، وەک ئامرازی ناڕەزایەتی سەربەخۆیخوازانە، وەک ئامرازی ناڕەزایەتی ئیفەرمخواز و هتد، داوێتە لە بنەکەی. ئەو سۆسیالیزمانەی بەم شێوەیە بەکارهێنراون، گەیشتوونەتە کۆتایی. لە چین وازی لێدەهێنن. لە

استیدا دن ئم کار ناکات. لو ووسیادا بو شویکی جیاواز دیخن لایک یان مانایکی دیکی پددن. زر کس وازی لدهنن و زریش بوونتو دژ کمنیست. ئوانی دوو سو دیو پش ئستا شانازیان بو کمنیست بوونیانو دکرد، ئمو شانازی بو دژ کمنیست بوون دکن. واتو وازی لو دهنت و دواجار، ئو چکی کرکار خی بدستیو گرت بوو ئوان بو شویکی چوت و بو ئامانجی چینکانی دیکو بکاریان هنابوو.چینی کرکار خی دیوت بدستیو بگرت. ئمش بو مانایی ئو سسیالیزمی کو بو استی هیو لم پنجا شست سادا لو گوپانی خباتی چینایتیدا لو دستی کرکاردا نبینیو، بوکو لو دستی نیاری کرکاردا بینیوم. بوام وک حیزبک استیکی ئویو کو من لم لاو پم نگرتوو ، لو لاو پم گرتوو.

کاتک من و تو وک مرڤو نازیکان "ناخش" (وک مامستاکانی قوتابخانو دن)، دستمان کرد بو نازایتی دربین ئازاری ئمو چی بوو؟! ئگر تماشای دردی بشکی ئمو بکیت، لوانیو ئازاری کرکاران بت، بچی یکسانی نییو… ئازاری زر کس بو شویو بوو، ئستا، ونگو لو هزری تواوو بت یان لو سر ژیانی کرکاریمان هاتبین ، کسانک کو لوو هاتبوون، بوام کشی چپک کو ئایدلژیای خی دادنا و سیاستی دیاری کرد و پشتر مارکسیزمی بو من و تو مانادار کردبوو، لو ئراندا سربخیی هبوو. تیری "سگی زنجیرکراو" هبوو. "بچی ئمو هژارین و ئمریکا دوومندو"، "بچی تنانت ناتوانین درزیش دروست بکین"، "دواجار کی تونری ئاسن دتو ئم واتو؟" ئمانو ئو شتانن کو من وک بچوونی خوکی نازی سردمی خم کو خیان بو سسیالیست ناودبرد لگویاندا گورو بووم. مژووی حیزبی تودو چیریکو فدایکان بخونرو بو ئوی بزانی بچیان دگوت سسیالیزم! حیزبی دموکرات ئستا دیوت بچی بت سسیالیزم ؟ ئو "پیکار"کو لو ئاسمانو نهاتو خوارو، بوکو بای چپی سسیالیزمو، کو بشکو لو هر لو ئوان خیان وک کمو مرڤکی دیاریکراو وتکی ئایینی دیاریکراون، سربخیی نتویی و شوناسی ئایینی پرسی ئوانو، و دیانوت بم چکو لدژی ئیمپریالیزمی ئمریکی بوستن. ئستا وون نییو مبستیان لو ئیمپریالیزم چی بوو. ئوان بوونتو سسیالیست و ادیکال بوونتو – وخنیان گرت کو ادیکا بوونتو، ئمو وونو.

لو کتاییدا دوا سنووری سسیالیزمی ناپرلیتاریای ئران دگاتو

□□کخراوی □□ز□م□ند□گان و پ□یکار ک□ ئیترباشترین□کانین. □□کخراو□ک ک□ کر□کاران تیایدا غیاب بن و داخوازیی□کانی کر□کاران لاواز بن و □وون نیی□ ک□ ئایا ئ□مان□ کاریان سر□ب□خ□یی ئ□ران و ه□□و□شاندن□و□ی ست□مکاری و ش□□ی ئیمپریالیزم□ یان داواکاری کر□کاران و س□سیالیزم و ه□□و□شاندن□و□ن کاری ب□ کر□ و دام□زراندنی جیهان□کی ئازاد ک□ ت□یدا مر□ڤ□کان دوور بن ل□ ه□ر سنووردارکردن□کی ست□م□کاران□.و□ د□توانن پ□ک□و□ بژین! ئ□وان□ کام□یان؟ □□ژنام□کانیان بخو□ن□ر□و□!

ئ□م□ ئیتر ل□م د□ور ک□وتین□ د□ر□و□… کات□ک دامان ل□ ژ□ر ه□مان پرسی ن□ت□و□یی. کات□ک گوتمان "نا ب□ ب□رژوازی نیشتمانی" ماناک□ی ب□ ئ□و کات□ تاکتیک□ک بوو ، ک□ب□ دوای بازرگاندا م□□□، ب□ دوای لیبرا□□کاندا م□□□، ئ□م□ ل□و کات□دا ب□و مانای□ ب□کارمان ه□نا. ب□□ام ل□ پ□و□ر□کی م□ژووییدا، ئ□و□ی □وویدا ئ□و□ بوو ک□ ل□ بنی ئ□و س□سیالیزم□ حیزبیی□ ناپر□لیتاریای□دا، بزووتن□و□گ□ل□ک ه□بوون ک□ دواجار یان ب□ ئازار□کانی خ□یان یان ب□ بیرکردن□و□ی خ□یان، یان ب□ ئاماژ□دان ب□ تی□ریی□کان یان ب□ نیازپاکی م□ژوویی خ□یان، درکیان ب□و□ کرد ک□ چیتر ناتوانن س□سیالیست بن و ل□ ه□مان کاتدادر□ژ□ پ□د□ری ئ□م □□وت□ حزبیی□بن ل□ ک□م□□گادا. ئ□ب□ت حیزبی شت□کی تر ب□ت.
ئ□م□ گا□ت□مان ب□ خ□باتی دژ□ □ژ□م د□کرد، گا□ت□مان ب□ گ□یشتن ب□ ئابووریی□کی ن□ت□و□یی د□ کرد ک□ گوای□ ا خ□شگوز□رانی خ□□کیت□ید ب□د□ست د□ت، گا□ت□مان ب□ ل□ناوچوونی ب□کاری و ه□ژاری و س□ختی ل□ ل□سیست□م□کی نا وا ب□ست□دا د□کرد. ئ□م□ گوتمان ئ□م ئازاران□ ب□ه□ی س□رمای□دارییی□و□ بوو□، ن□ک ب□ ه□ی س□ر ب□خ□یی ئابووریی ئ□ران و س□ر ب□خ□یی ن□بوون، ب□م کار□ خ□مان ه□نگاو□ک ل□ کر□کاران نزیکتر کرد□و□، ئ□م□ ئارگوم□نتی من□. ب□□ام ه□شتا ه□نگاو□ک ل□ پ□که□نانی حیزب نزیکتر بووم□و□! ک□تایی م□س□ل□ک□ چیی□؟! ب□چی ه□رچ□ند □ادیکا□ ببم□و□، ئازاری کر□کاران دیارد□ی□ک□ ک□ پ□ویست□ س□رنجی ل□س□ر بد□م ن□ک خ□م ه□ستی پ□بک□م!؟ چ□ند؟ ب□چی من ل□و شو□ن□ ئامادا□ نیم ک□ چ□وسان□و□ و ئازار ه□ی□؟ ئ□م□ و□ک حزب□کی سیاسی د□□□ین ن□ک و□ک تاک. من و ت□ د□توانین وازی ل□ ب□نین، ز□ر ک□س وازی ل□ ب□نین، ئ□وان ئ□م کار□ د□ک□ن. کر□کاران ت□ک□□او د□بن و ه□و□ی پ□که□نانی س□ندیکا د□د□ن. ب□□ام و□ک ک□سان□ک ک□ پ□یان وای□ کر□کار ل□ ک□تاییدا ل□گ□□ حیزب□ک□یدا س□رد□ک□و□، ب□چی کر□کار و ئازار□کانی و چار□س□ر□ک□ی ه□شتا توخم□کی نام□ی□ ب□ حیزب□ک□ت؟! ب□چی "تی□ری پ□یو□ند"مان ه□ی□؟! "س□سیالیزمی زانستی د□ب□ت ل□

شونکدا بچتە ناو بزووتنەوەی کارگەرییەو"!؟ من دەم ئەگەر ئەو سەسیالیزمە پەیوەست نەبەت، ئەوا بە هیچ شەوێک زانستی نییە. چونکە بنەمای ئارگومەنتەکەی مارکس ئەوە بوو کە سەسیالیزم کاتێک دەبەتە زانستێک کە وەک بزووتنەوەی چینێک دیاری دەکرەت. ئەگەر وا نەبوو، ئەوا ئەنجامەکی زانستیشی نییە. ئەم تیەریانە هەبوون کە ئەمە لەگەڵیاندا خەبات دەکەین، چییان لە بکەین؟ چەن خەمان بیکەینەوە؟ لە کەتاییدا دوای پەکهەنانی ئەو حیزبە دەبینیت کە ئەمە حیزبەکی ادیکاڵین، حیزبەکی زەر باشین، زەر لەسەر خەت و زەر مارکسیستی ئەپەزسیەنیەشنبیری ئەرانین. کەسێک دەبەت لە شونێک بابەگیان ەنگە بچم. ئەم جەماعەتە تا کەی دەبەت بەم پرسەیدا تەپەت بە ئەوەی بگاتە ئەنجام؟ پاشان بە؟ ئایا کرەکارەکەیان لە شونێکدا قفە کردووە؟ دەم تەکەی دەبم.

بە من یەک شت کە ئەم باسە لە باسەکانی پەشوو جیا دەکاتەوە ئەوەیە کە لە کاتی مشتومەکانی مارکسیزمی شەشگەدا هەموو هەوەکانمان ئەوە بوو کە مارکسیستەکی باشتر بین و بە ئەوەی مارکسیستی باشتر بین، بە دەنیاییەوە دەبە کرەکار بین. چونکە مارکسیزم پەیوەندی بە کرەکارو حکومەتی کرەکاریەوە هەیە. دەم خاەک دەتە ئاراوە کە خەک دەن من دەمەوەت لە خەباتی مەژوویی سەردەمی خەمدا بەشدار بم، واتە لە خەباتی چینایەتی بە بەرژەوەندی چینایەتی. نامەوەت باسی هەمووی بکەم. من نامەوەت لەبەردەستیدا بم، دەمەوەت خەی بم. تە سەیر دەکەیت و دەبینیت بەربەست چییە. پاشان ئاستەنگ نە "پەیکارە" نە "ەزمەندەگان" و نە یەکەتی سەڤیەت. بەربەستلەبەردەم هەمان بزوتنەوەی خەتدا، کە دروستت کردووە و دەی وەرە بە لە نەو کرەکاران بانگەشە بکە، لە جیاتی ئەوە سەری خەی دەخوات. دەی وەرە بە ەکی بخە، دەبینیت، ئەو پەی وایە دەبەت گروپی خەی لە نەوانیاندا دروست بکات و کرەکاران بکاتە حەفتا و دوو گروپ و یەکەکیان خەی بەت، کر مەشکی کرەکار فیشەکەی لەدەدات و لە لە سەسیالیزمیش بەزار دەبەت. .. بەم شەوەیە دەگەیتە کەتایی ئەو هەی کە تەنها بە پاکی ئایدیەلەژی بەدەست دەت. دوا وەستگەی هەکە هەیە. دەبەت دابەزیت بە ئەوەی سواری پاسەکی تر ببیت، کە ئەمە دەین کەمەنیزمی کرەکارییە.

دەگاتە ئەو ئاستەی کە ئارگومەنتەکە دەگاتە ئەوەی کە یان ئەمە وەک کرەکار لەم کەمەگایەدا ناەزایەتی دەردەبەین، یان هەرچەند ناەزایەتی دەرببەین، کەس هیچ سوودەکی لە نابینەت و ئەمەش هیچ سودەکیش نابینین. لە کەتاییدا دەمەوەت لە کەمەگایەکدا بژیم و

دەوڵەت ئەوە و نەوەکانتان لە کەمەگایەکدا بژین کە مرۆڤ ئازادەکان پێکەوە بژین بەبێ ئەوەی هیچ دەرکەوتنێکی ستەمکاری تێدا دەربکەوێت. من نامەوێت مرۆڤەکان زنجیر بکرێن. هەگاکەی ئەوەیە کە کرێکاران دەست بەسەر حکومەتدا بگرن. بەیە دەبێت کارێک بکەم تا کرێکار دەست بەسەر حکومەتدا بگرێت. پرسیار ئەوەیە ئایا ئەوەی دروستمان کردووە بۆ ئەم پرسیارە بەسوودە؟! وەهامکەم ئەرێنییە و تەنها شتێک کە من دەهۆزێنێت و گەشبینم دەکات ئەوەیە کە دەتوانم وەهامێکی ئەرێنی بدەمەوە و بەم ئەمە ئەمەمان کردووە و دەتوانین بیخەینە بەردەستی هەموان. بە مەرجێک لەو نەهامەتیەدا بەیەن بەلایەوە. واتە تا ئادەیەک حیزبیەت و بیر لە کرێکاران دەکەیتەوە. من دەڵێم لەجێگایەکدا دەبێت کە تۆ فەرمانبەری کرێکاری بیت کە بیر لە حزبی کەمۆنیست دەکەیتەوە... تۆ دەڵێی بابە گیان وەرە ئەم [حیزبە] بخەرە ئیختیاری کرێکارەوە، دەرگاکانی بکەرەوە. ئەمە چ جۆرە خەباتێکی چەکدارییە کە من ناتوانم بەشداری تێدا بکەم؟ ئەمە چ جۆرە خەباتێکی تەشکیلاتییە کە من ناتوانم بەشداری تێدا بکەم؟! ئەمە چ جۆرە بانگەشەیەکە کە ناتوانم بەشداری تێدا بکەم؟! ئاخر ئەمە چ حزبێکە، کە بەیارە هەموو شتێکی کرێکار بێت، بەڵام نەگونجاوترین کەس بۆ کارکردن تێیدا کرێکارە؟! هەر ئەوەبەسە کە تۆ لە زانکۆی هارڤارد دەربچیت بۆ ئەوەی باشترین کەس بیت بۆ ئەوەیبەیتە ئەندامی کەمیتەی ناوەندییەکەی ، بەڵام ئەگەر کرێکار بیت بۆ هیچ شێوەیەک ناتوانیت ببیتە ئەندامی حوزبەکەی! دەرگاکان بکەرەوە. دەرگای ئەم حیزبە کە تا ئەوئەندازەی لەمان نزیک بووەتەوە بەوماندا بکەرەوە! بۆ بۆای من کەمۆنیزمی کرێکاری ئاڵای ئەم هەرشەیە بۆ سەر حیزبی کەمۆنیست.

با لەگەڵ ئەو حیزبی کەمۆنیست یان تا ئەو شوێنەی کەچەپێکی تەقلیدی لەم حیزبەدا هەبێتبەرگری بکات، دواجار دەبێت دەرگاکانی بکەیتەوە و کرێکاران بهێنیتە ناو حیزبەوە. من دەڵێم کرێکارەکەش بخەیتە ناوەوە. دەڵێن ئەندام ئەبێت تیۆری بزانێت، منیش دەڵێم بیکەنە ئەندام! شەش مانگی تر دیسان لە کەبوونەوەیەکدا دەچینەوە، سیمینارێک ئەنجام دەدەین، دیسان باس لەوە دەکەینەوە کە ئەندامێتی بۆ کرێکاران ئاسانتر بکرێت. لێرەدا هاوڕێیەکم لە باسێکی پێشوودا وتی "چەند کاتمان دەوێت بڕوانە کرێکاری ببینەوە؟" من دەڵێم هەتا ئەو کاتەی کەببین،بەکوتی ئەمە هیچ زیانێکمان نەکردووە. ئەگەر کەسێک قسەی حسێبی نابیستێت ئەبێت بە فشاری سیاسی دەرگای حزبەکەی بداووی کەسانی تردا بکاتەوە. ئەو ڕاستییە هەیە کە حیزبی کەمۆنیستی ئێران لە یەکتربینی دوو سەردەمدایە. کەتایی هاتنی قۆناغی ڕادیکاڵبوونی حیزبە چەپەکان، نزیک هەر لە ئێران بەکو لە

جیهاندا. بۆ‌ای من ناکرێ حیزبێکی کۆمۆنیستی لەگەڵ دایک و باوکی تر دروست بکرێت بەڵکو لە بەرژەوەندییەکی نەتەوەیی و سەربەخۆیخوازەوە. حزبی کۆمۆنیستی ڤێتنام چیتر ناتوانرێت دروست بکرێت وەک ماوەی بیست ساڵ لەگەڵ ئەمریکادا – بەناوی حزبی کۆمۆنیستەوە شەڕ بکەیت. ئێستا بزووتنەوەی سەربەخۆیی لە جیهاندا کۆوتڕێ دەستی تەنانەت کۆنەپەرستانیش. واتێ کاتێک دەیەوێت نیشتمانێ نوێیەکی بنیات بنێت، وەک ئەو کەسە کۆنەپەرستانەیە کە دەیەوێت وەاتەکەی لە بسەنتەوە. ئیمپریالیستەکان و دژە ئیمپریالیستەکان بە یەکسانی کۆنەپەرستن. ئەفغانستان ئەمە بە باشی نیشان دەدات.

واقیعیەتی ئەمڕۆیی هەلومەرجێک دروست دەکات کە سوودی نییە بە بیرهێنانی سۆسیالیزم بە بەرژەوەندییەکانی دیکە. سوودی زۆری نییە. کاری خۆی کردووە، بیرهێنانی خۆی گیاندووەتە بەرژوەزی و ئێستا فڕێی دەدەن. تەنانەت بزووتنەوەی حزبی لە هەموو جیهاندا، هاوشێوەی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی، خەریکە بنکەکەی لەدەست دەدات، دەنگەکان لەدەست دەدات و لە هەڵبژاردنەکاندا ناگاتە هیچ شوێنێک، تەنانەت کاتێک شەڕشێک لە پورتوگالدا ئەنجام ئەدات، لە هەڵبژاردنەکانی داهاتوودا، ئەو کەسەی ابەرایەتی ئەم شەڕشەی کردووە، کەسێکی تر بخەنە سەر کار. حەفتا ساڵە چاوەڕێی ئەوەن کۆئۆمانە بنێنە سەر کار. لە ئیسپانیاش بە هەمان شێوە. ئاژیتاتۆرەکانی شەڕشی فەرەنسا دوبارە "خوان کارلۆس"یان خستە سەر کار. حزبی مەسیحی دیموکراتی ئیسپانیاش لە کاردایە و کۆمۆنیستەکانیش دەستیان بەهیچ جیگایەک ناگات. ئەو ئامانجە مامناوەند و بەرژوازی و ئیفڕمخوازانە بەم جۆرە سۆسیالیزمە بەدی ناهێنرێن. باشترە لەهەندێک شوێن فڕێی بدەیت؛ ئەوان دەبە سۆزەکان بن و هەمان ئەو ئامانجە کۆنانەی کە هێنگە سۆسیال دیموکراسی ئەڵمانی داینابوو و ئێستا بە سۆز ناوی دەبات، ڕاستن. سۆز ئاسانترە، هەر کەسێک دەتوانێت بچێتە ژوورەوە.

لەم دەخەدا کەسێک کە دان بە لەژیکی یاسایی مەژووی هاوچەرخی خۆیدا نانێت، ناتوانێت هیچ خزمەتێک بەو مەژووە بکات. شەرعیەتی مەژووی هاوچەرخمان ئەمەیە: کرێکار دەتە پشتەوە و ئاڵای سۆسیالیزم بەرز دەکاتەوە و نەڕازایەتی نوێی کرێکاری لە جیهاندا ڕوودەدات و جارێکی دیکە سۆسیالیزم خەریکە دەبێتە ئاڵای کرێکاران و دەبە ئەمە چالاک بین توخمێک لەم پرۆسەیەدا. تەنانەت ئەگەر حیزبێک دروست بکەن کە لە حیزبە ئێرانیەکەی پێنا دەستی گەورەتر بێت، من ڕازی نابم.

با بین ئندامکانمان سد و پنجا هندی گای کرکار (را کارگر) ن! لە مژوودا لەمە گورتر بوو و نگیشتووتە هیچ شونک. تایبتمندی حیزبی کمنیستی ئران ئویە کە خریکە کلیلی کردنوی درگای سردمکی نوە لە جیهاندا بدستویە. زیادوی ناکم، منیش نامەوت خم بە هیوا بکم. منیش نامەوت شوتی بخمە ژر قی کس. من خم بم شتانە ناوروژم.

ئمە واقیعە و ئگر واقیع شونکی گوریە، دبە گوریکشی بوترت. کمنیستکانی ئران بەاستی لە قناغکدا وستاون کتیدا دسیی سردمانک کە لە پنجا و سە کسوە دست پدکات تا حیزبی توودە و دواجار چریکە فیداییکان و پیکار ببینن و کمنیزمکی کرکاری لە ئران دامزرنن کە هرکاتک لو بدن لە کرکاران درابت و هرکاتک گش دکات، کرکاران گشیان کردبت. نابت شتکی جیاوازتر لەمی هبت!
لە باسکی پشوودا وتم کە باسکە گیشتووتە ئاستک کە دواجار کرکاران ووبووی ئم دخە دبنوە کە دبت لە چوار سالی داهاتوودا چند دیان ابری کمنیست و حیزبی خیان پروردە بکن و خریکن بدستیان دهنن. ئمە کسانکی زر و حزبی کمنیستمان لر نزیک کردووتوە. کرکاران گیشتوونتە ئو ئاستی کە بە یکمجار بە ماویکی زر بە چکی خیان لگە برژوازی کوتنە شوە. پش ئوی کابرا تنانت بکات، وتی من لە کوردستان لت ددم. تفنگکی گرت بە دستوە، بناوی کرکاروە چووە شە و بناوی کرکاروە لشکدا سرکوت سرکوت. پم وایە ئمە زر گرنگە. ئمش یککە لە دستکوتکانی ئم قناغە. ئگینا لە قناغی پشوودا تنانت بری نتویی دلرزی و سسیالیستی ئرانی تاکی برز دبوویوە. تنها باسیان لوە کرد کە بچی تا ادیکی کم پشتیوانیمان لە دکتر موسدیق کردووە. هموو بدبختیکانمان لوە سرچاوی گرتووە کە ئمە پشتیوانی دوکتور موسدیقمان نکرد! نیدوەرا سیاستکی سربخە لە برژوازی لیبا بگرتبر. نیدوەرا سیاستکی سربخە لە بورژوازی بچووکی دژە ئیمپریالیستی گندی ئرانی بگرتبر.

هر لم ماویدایە کە نک هر جورئتی ئوە دکات کە لحزبک بدات کە تا ئستاش ئیعتیباری هیە، چونکە حزبکی برژوازییە، و دت ئگر دستی لە دژی من برز بکاتوە، من لی ددم. ئو قناغی سسیالیستکان سریان دانونن و قرزاری ناسینالیزم بن

لە کەمەگادا تەپەی. دەە ئەستا کرەکار دەتە مەیدان و ئەمە لە تەدەدەین و حساب بە کاروکردوەکانی خەت بکە. دەتەوەت لەگەمدا بەیت، منیش لەگەتدا دەم. بە بەوای من ئەم وشەیە مانای هەیە و نیشاندەری دەخی خەباتی چینایەتییە لە سەردەمی ئەمەدا. ئەوەی من دەجوەنەت ئەوەیە کە دەرفەتەکم بە ەخسا کە لەم قەناغەدا ئامادە بم، بتوانم لەم پرەسەیەدا بم. وە ئەگەرنا، هیچ بەرژەوەندییەکم نییە کە من یەکەک بووم لەو پەنجا و سە کەسە و ئەستا مردبووم. چی ەووی دا لە کەتایەدا؟ ئەو ەوداوەچی بوو؟! ئەوان چیان کرد؟! چ خشتەک چووە سەر چ خشتەک؟ لە کەتاییدا دەمەوەت بزانم کام مندالی کرەکار، لە ئەنجامی چالاکیەکانی ئەو ژمارە ئینسانە زەردا ، پەلەکی زیاترتر بە خوەندنەکەی زیاد کرا، ڤاکسینەکی زیاتریان لەدرا؟! کامە؟ ئەستا کەمەگای کرەکاری و حکومەتی کرەکاری باشن!

لە ئەنجامی چالاکی هەموو سەسیالیزمی ئەرانی هەتا ئەستادا، کام پاروە خواردنی زیادە لەسەر سفرەی کرەکاران دەزراوەتەوە؟ ئەمە ئەستا گەیشتوینەتە خاەک کە دەتوانین دەستکەوتی زەرمان هەبەت و ئەمە گرنگی ئەمەیە نەک پاکی ئایدیەلەژیمان کە دەکرەت بابەتی شەخسی من بەت و بکەوەتە چوارچەوەی ئازادی ئایین. سانەکی زەرە ئەمە زەر بە باشی لە تیەری بەها تەگەیشتووین و زەر بە وردی دەزانین شەی ئەران و عەراق لە کوەو سەرچاوەی دەگرت و پەیوەندییە ئیمپریالیستیەکان چین، بەام ئەمانە نابەت ئیمتیازەک بن بە من و تە. تە دەپرسیت کە جیاوازی بابەتەکە ئەوەیە کە دەبەت کرەکار بهەنین؟ من دەەم کە ەنگە لە ەووی ماددییەوە، ئەگەر سەیری بکەیت، من ناتوانم زەر شتی جیاواز پیشان بدەم، تەنانەت لەو شتانەی کە پەشتر هەبوو – بە بەچوونی من، توانیومە و نیشانیشم داوە، لە سیاسەتی ەکخستنی ئەمەدا، لەباسی ئاژیتاتەردا، لە بوژانەوەی ەکخراوی کەمەنیستی دوای توندترین لەدانی پەلیس، پەموانییە ئایدیەلەژیای ەگای کرەکاران(راە کارگر) توانیبەتی دروستی بکات، لە هەنانی ژمارەیەک کەمەنیست لەم قەناغەدا، هەر یەکەکیان ، ئەگەر دکتەر ئارانی لەبەردەمیدا زیندوو بکەیتەوە، پەوبالی دەکات و دەیخەیتە لاوە – لەمانەدا، شتگەلەکمان بەدەستهەناوە، بەام هەشتا بەس نییە. بەای من ئەم هەوەستە ەگەمان پەددات سەردەمەکی نوە دەست پە بکەین نەک پەشبەکەیەک بە سەرکەوتن تەواو بکەین. با پەشبەکەیەکی نوە دەست پە بکەین.

من بە هیچ شەوەیەک نامەوەت لەکەمەنیزمی کرەکاری وشەیەک دروست ببەت. ئەگەر کەمەنیستەکان بەاستی ئەو شتە بوونایە کە بە

شوێکی نەریتی هەبوون ، واتە ئەگەر لە ناڵزایەتی کرێکاری و سەسیالیستیدا بوونایە لە کەمەڵگادا، ئەم وشەیە دەبوو توتەلەژی و دووبارەکردنەوە. کەمەنیزم واتە کرێکار، کرێکار بە واتای کەمەنیزم. بەڵام لەبەر ئەوەی وا نییە، ئەم وشەیە بە مەنای هەیە. من دەڵەم هەست بە هیچ نزیکبوونەوەیەک ناکەم لەگەڵ ئەو سەسیالیستەی کە کتێبی مارکسی بردووە، بەڵام هەست بە نزیکیی دەکەم لەو کرێکارەی کە مانگرتووە و دەڵەت منداڵەکەم برسییە. تە دەڵەی تودەییە، با بەت! هەست بە نزیکایەتی دەکەم. دواجار هەست بە شتێک دەکەم. بەڵام لەگەڵ ئەو کەسەی کە دەربارە "چی بکرەت؟" دەتوانەت پەنجا و سە وتار بدات، بەڵام کاری ئەوەیە ئەران سەربەخە و ئاوەدان بکات و هتد، هەست بە هیچ هاوەیەتی و نزیکایەتییەک ناکەم، هیچ تەکەڵاویەکم لەگەڵیدا نییە و سەر بە بزووتنەوەکەمی نازانم. پەم وایە کە پەویستە بە تەواوی لە گەڵەپانەکە دوور بخرەتەوە. پەویستە ئەم ڕەکخراوانە هەڵبوەشێنرێنەوە. سەد هەزار سندیکالیست بهێنە، دەڵەم ئەمە خەباتی ڕاستەقینەی چینەکەمە. دەمەوەت بەڵەم نزیکبوونەوەیەک [وشەی کوردی بە بەمانای دەقاودەقی وشەکە "چوون بە شتێک"، هاوتا لەگەڵ approach ئینگلیزی] دیکە دەهێنەتە ناو ژیانی سیاسی و بانگەشەی مرەڤەوە، لە هەڵوەستی ئینسان بەرامبەر بە خەی و لە ڕازیبوون بە چالاکییەکەی و شەوازی گەڵانەوەی بە کەمەڵگا دەربارەی خودی مرەڤ تە قسە دەکەیت… بەڵای من ئەوانە جەیوازی ئەوەیە . لەوانەیە کەسەک ئەم پرسیارانەی بە خەی نەوروژاندبەت و تەنانەت ئەم باسانەش زەر بە ئەبستراکت بزانەت. چونکە زەر مادی نایەتە بەرچاوی مرەڤ جەی نابەتەوە. بتوانین بەڵین وا دیارە گریمانەکانی کەسەکە سەبارەت بە مەژوو، زیاتر لەوەی کە مەژوو خەی بابەتی بەت. بەڵام هەر ئەمە بە من کە وا گریمانە دەکات کە بابەتی بەت شەکهێنەرە و تایتەڵکی نوە بدەزەتەوە.

با بەڵین من دوو قەناغی چالاکی سیاسی لە ژیانمدا دەزانم: قەناغەکی پەیوەست دەبەت بە شەڵشی١٣٧٩، کە تیایدا من سەسیالیستەکی ڕادیکاڵی ئەرانی بووم و ڵەم هەبوو لە پاڵاوتنی ئایدەلەژیای چەپی ئەراندا و لەوە بووم و بینیم؛ وە قەناغەکی تر دەست پەدەکات کە من وەک تەکەشەرەکی بزووتنەوەی چینی کرێکاری ئەران بەشداری تەدا دەکەم. وە هەموو هەم و خەمی من ئەوەیە کە یەکگرتووی بکەم و هەنانی بە سەر تیەری شەڵشی خەی، بە بەهەزکردنی لە ناڵزایەتی خەیدا، ڵەگەڵ نەدان بەوەی کە بچەتە ژەر باری هیچ کەسەوە، ڵەگەڵ نەدان بەوەی کە کەسەک بەدەرەتانیەکی بەسەردا بسەپەنەت و ئەوانەیە.

بەڵای من لەژیکی ئەم سەردەمە نوەیە کەمەنیزمی کرێکارییە. لەژیکی

ئم قناغ نوی هیچ جر دژ لادرییک نیی. چونک تاک دژ لادریی استقینی سردمی ئم، ب بوای من، کمنیزمی کرکاریی. هر کسک بچت ناو مارکسو و بت درو و کرکار وک پکهاتیکی بنچینیی بوونی کمایتی خی وک حزبکی سیاسی ندزتو، پموایی هیچ ل مارکس تنگیشتوو، چونک ل دوو دی یکمی مانیفستی کمنیستی تنگیشتوو. دموت بم دژ لادری استقینی ئویی ئگرکسانک نایانوت مکتب دابنن و ململانی مکتبکانیانلجگی تکشانی چینایتی دابنن، ودخش بن ب مکتبکی خیان و دواجار وک کسایتی پایبرزی مکتبک لسرسریان دانن ، ئگر کسک نایوت ئم بکات، ئو دیوت خباتکاری گای استقینی ئازادی مرڤ استقینکان و باشترکردنی دخی استقینی خیان و دواجار زگارکردنی یکلاکروی مرڤکانی سردمی ئم بت ، من دم ک ئایدلژیای پرسیکی لو شویی، کمنیزمی کرکاریی نک خباتی دژی لادری(ویزینیستی) و هتد.

ب بچوونی من کمنیزمی کرکاریکی لم جر تنیا دسزان مارکسیستیی و هر لبر ئم هکارش دژ لادری و هر لبر ئم هکارش بیاستی ل پیوندی نوان لادرخوازی و گینی کمنیزم ب ئامرازک ب ئامانجکانی دیکی کمگا تگیشتوو. ئگینا من ناچار نیم برگری ل فرمولکانی مارکس بکم. ئو گانکاریانی پم دبخشت: چیتر ل هیچ وتارکدا وتیک بکار ناهنمو، مگر ئارگومنتکم بهز بکات. مارکس هرچی وتبت، نگ کسک بتو و بت مارکس ب بارودخکی تر ئمی وتوو. دموت بم تنانت جیاوازی هی ل هوست و ئارگومنتی تیری و ت چ جر کسکیت و چی ب ک دیت و چن خبات دکیت…

ئم درژی قسوباسی کبوونوکی پشوو بوو. من لگ "تدا ب خودا" ناتوانم [پکنینکی گاتئامز] کاریگری لسر کس دروست بکم ک کاک ئم گرنگ، بجو و… بنماک ئمی و پوختی من ئمی: کمنیستی ئرانی تا ئستا مارکسیزمی وک هوستکی ئایدیلژی قبو کردوو .. ماویک بدوایدا دگت وک زنجیریک ئایدیا و بیروباو سبارت ب داهاتووی کمگا. بنمای بنچینیی مارکس، هوستک برامبر ب دخی کمگا و وونکردنوی مژووی استقینی، مژووی بردوامی کمگا. ئگر کسک ئو مژوو نبینت، هرچند سوند ب ئاینی سسیالیزم بخوات و ئایت بهنتو، بوای پ ناکم چونک مارکسیزم خریکی

□□خن□ و دا ب□شکردنی یاسایی بوونی بزووتن□و□ی ک□م□□گ□ی□ ل□ ه□مان ئ□وکات□دا ک□ ب□ر□و پ□ش□و□ د□□وات، ئ□و… یاسایی بوونی هاوچ□رخی ک□م□□گ□ی□. ه□موو ئ□و مارکسیزم□ ش□□شگ□□ان□ی بوو ک□ پ□ش پ□کهـ□نانی حیزب و دوای ئ□و□ ه□بووین ئ□و پارچ□ی□ مارکسیزم□. □وانگ□ی م□ژوویی ئ□م□ ک□م□□□ک ک□موکو□ی بن□□□تی ه□ی□. ل□ ن□وان شت□کانی تردا، ل□بری م□ژووی خ□باتی چینای□تی، م□ژووی خ□باتی حیزبی و م□ژووی خ□باتی ئایدی□ل□ژیی ه□بوو□. □است□ ل□ پ□□س□ی خ□باتی چینای□تیدا ج□گای□ک ه□ی□ ب□ خ□باتی بیر□ک□کان، ب□□ام پ□چ□وان□ی ئ□م□ ج□گر□و□ی ئ□و دووان□ قبو□کراو نیی□. ل□ ه□مان کاتدا ک□ ئ□م□ ب□ ئایدیا خ□بات د□ک□ین، خ□باتی چینای□تی ل□ ف□رم□کی □ووتی خ□یدا ل□ ف□رم□کی تردا ب□ر□و پ□ش□و□ د□چ□ت. ل□ ش□و□ی ه□□هاتنی چینی کر□کار، کران□و□ و سووتانی ل□ ب□رامب□ر ب□رژوازی… ش□□ش□کی کردبوو ب□ ئ□و□ی بگات□ خا□□ک، ئ□ستا ل□ ه□مان کاتدا ک□ ئ□م□ ئاید□ل□ژیای□ک ل□ ب□رژ□و□ندی چینی کر□کار ب□ر□وپ□ش د□ب□ین، ئ□وان گ□□اون□ت□و□ و ئ□ژدادی د□ربهـ□نن. ئ□م□ کر□کی خ□باتی کر□کاران□ ل□ ب□ر□ ج□راوج□ر□کانیدا. پ□یو□ندی ب□م□و□ ه□ی□. □□گ□ د□دات ه□رش بکر□ت□ س□ر ئ□م□، □□گ□ د□دات ئ□م□ پ□شبک□و□ت… ب□□ام م□رج نیی□ ه□میش□ ب□ناچاری ب□وش□و□ی□س□یرمان ن□کردوو□. ئ□م□ ک□ جار□کی تر باشتر ل□مان□وانی□و□، چریکی فیدایی ک□ ل□ خ□یا□ی خ□یدا پر□لیتاریای□، ل□بن□□□تداخ□ی پر□لیتاریای□! کات□ک ه□رش د□ک□یت□ س□ر □ادی□ک□ی، خ□ریکیت ه□رش د□ک□یت□ س□ر پر□لیتاریا! ئ□م □□گان□ ل□ ئ□م□شدا ه□بوون – ب□گومان ب□ پشوودر□ژی□کی زیاترو□. من د□□□م ئ□گ□ر قبوو□ی بک□ین ک□ بن□مای باس□ک□ی مارکس ل□س□ر ماتریالیزمی م□ژوویی ل□س□ر س□یرکردنی چینی زرپ وزیندوو و خ□باتی زیت وزیندووی و یاسای گ□□ینی ک□م□□گ□ی س□رمای□داری و دانانی ل□ ب□ر چاوی چینی کر□کار بوو□ ، و ئ□گ□ر س□یری م□ژووی □است□قین□ بک□ین – م□ژووی □است□قین□ – د□□□م پ□ویستمان ب□ ش□واز□کی بیرکردن□و□ ه□ی□ ک□ پشت ب□ ململان□ی □است□قین□ی چین□کان ببست□ت و ن□ک ب□ □□وای□تی م□ژوویی بیر□ک□کان، ک□ تایب□تم□ندی ناسین□و□ی ه□□□ک□ی ئ□م□ی□- ب□ب□ گو□دان□ ئ□و□ی ک□ خ□مان چ باس□کی تری ن□گوتراومان ه□بوو□ و ه□رگیز ئینسان گ□ل□کی زهنگ□را ن□بووین وهتد،ئ□وان□ با ل□شو□نی خ□یاندا بم□ن□ت،م□ژووی ئ□و قوناغ□ی چالاکی ئ□م□ی□ م□ژووی پا□اوتنی بیروباو□□ی چ□پ□،م□ژووی پ□کهاتنی □□کخراو□ مارکسیستیی□ دوور□کان ل□ ناسی□نالیزم. □□کخراو□ مارکسیست□کان ک□ ئامادی□ی جدد□یان ه□ی□ ب□ م□یلی ک□م□نیزمی کر□کاری و ت□ک□□بوون ل□گ□□ بزووتن□و□ی چینای□تیدا. ب□□ام ب□ ب□وای من م□ژووی ئ□م ق□ناغ□ ک□ د□ب□ ب□

حیکمت و لژیک بوو بچت و وشیکی بو بکار بهنین، مژووی سرهدانی کمنیزمی کرکاریی لو ئراندا. کمنیزمی کرکاری لو دستکوتکانی قناغی پشووو دست پدکات، بام ناتوانت بو همان ئای قناغی پشووو بردوام بت، ئو ئایو بس نیی. ئو ئایی تر لو درکوتانی کو لو باسو کرکاریکانماندا باسمان کرد،لوداللددات – لسکتاریزم، لو ئایدلژیگری، لولو مکتب گرایی… ئگر بتوت همان ئا بهیتو، ئوا لو هموو ئماندا دایدنیت. ئو ئایو ئای ئم سردمو نییو. باسکی من ئمیو.

بنمای ئم بابت زارکییو. دقی سرو ئو دقیو کو لو کاستو ورگیراو.

لو برهمو هبژردراوکانی منسوور حیکمت، پاشکی ژمارو ۲ – نیسانی ۲۰۰۷ باوکراوتو

هم لولاین فواد عبدوهاهییو بو بابوونو لو هبژردراوی برهمکان و هم لولاین دنیس ئازادو بو باوکردنوی لم سایتدا دستکاری ئم دقو کراو.

دقی سرو کو هندک جار دستکاری کراو، لو هبژاردی برهمکان، پاشکی ۲ ورگیراو.

hekmat.public-archive.net #3968fa.html

سبارت بو "جنگی ژنراکان" لو سودان.. عبدوا ساح

ژی ۱۵ – ٤ – ۲۰۲۳، شکی توند لو سودان لو نوان هزکانی بناو پشتیوانی خرا بو سرکایتی ژنرال (محممد حمدان دگلو)، نازناوی "حمیدتی" و سوپای سودان بو سرکایتی ژنرال عبدولفتاح ئلبورهان سریهدا، کو تا کاتی نووسینی ئم بابت، زیاتر لو لو دوو هزار کس کوژراو و هزاران کس بریندار بوون، و نزیکی سو ملیون کس لو ناوخو و دروی سودان

ئاوار بوون، و بپی خماندنی نتو یکگرتووکان، 25 ملین کس پویستیان بیارمتی هی لو واتکدا کژماری دانیشتووانی 45 ملین و یککی لهژارترین واتانی جیهان.
ئم شم بکوت هنگیرساو، بکو دمکی چاووان دکر وک دوا فیشک بدستی هزکانی دژ شش برو دی بزووتنو جماوری فراوانکی ئو واتکی داوای حکومتکی مدنی و دوورخستنوی هزکانی سوپا لدساتی سیاسی دکرد.
ئم هزان، لدوای ووخانی دساتی عومر ئلبشیرو لمانگی نیسانی ۲۰۱۹، بردوام لهوداببوون بدوری ئم بزووتنو جماوری مدنیو بشوازی جراوجر تا لباری برن و کتایی پبنن، سرتا لگای دانوستاندن و درکردنی بگنامی لکتگیشتن ، وک ئوی وویدا لگ هزکانی ئازادی و گانکاری (قوی الحریة والتغییر) ، دواتر لی کمکوژیکی شاری خرتوم دژی خپیشاندران لی ۳ی حوزیرانی ۲۰۱۹ لالین میلیشیای جنجاوید (هزکانی پشتیوانی خرا) لبردم بینای فرماندیی سربازی، ئمجا کودتاکی ئم دواییی دژی دساتی مدنی لالین فرماندی سوپا عبدولفتاح ئلبورهان لئکتبری ۲۰۲۱.
ئلبورهان، لیککی لقناغکانی شی پاکتاوکردن لدارفور، فرماندی هزی زمینی بوولسودان کاتک میلیشیاکانی جنجاوید بسرکایتی (حمدتی) و بهماهنگی لگ فرماندیی سوپا ئم کمکوژییانیان ئنجام ددا، جگ لو ئم دوو کس کلپشنگی برپرسیارتیدا بوون لسودان کاتک هزکانیان بشدارییان لشی یمندا کرد شانبشانی هزکانی سعودی و ئیمارات لژر ناوی "هاوپیمانی عربی" لسالی ۲۰۱۵، دواتر لدوای کودتاکی دژی ئلبشیر هردووک ئم جنرال یکیان بوو بسرکی ئنجومنی سروری (رئاسة مجلس السیادة) و ئوی تریان جگرکی، و دوای ئوی هزکانیان هموو ئو شانیان پکو کرد و کاریگری هاوبشیان پکو هبوو، هروها دوای هو زرکانیان بلباربردنی ئم بزووتنوی بهموو شویک، هیچ گیکیان نمابوو بدامرکاندنوی و سرکوتکردنی جگ لاگیاندنی شلنوانیاندا… بم جر جماوری ئو واتیان خست بردم دوو بژارد، یان داسپاندنی حوکمانی بزر یان ئاگربردان وات!
بم شوی شاهیدی پرسی کتایی هنان بـ "بهاری عربی" ین لسر دستی هزکانی دژ شش، وک ئوی لتونس، میسر، یمن، لیبیا، سوریا، جزائیر، بحرین، عراق و کوردستانی عاق ،

ئوردن، مغریب، عومان، لوبنان، سعودیە ویاندا هریکیان بشویک، لرش ی سودان هات، ئو سودانی کە لە باقی ئو واتانە جیادکرتوە بەهی کاریگری هلومرجکانی لسر واتانی دراوسی سودان، کە خاونی سیستمکی سیاسی لرزکن و باری ئابووری و کمایتیکیان شق وشە.
دستوردانکانی هرمی و نودوتی لە سودان کاری ئمە نیە، بەکو لە دوای سربخیی سودان لە سای ١٩٥٦وە دستی پکردوە، حوکمانی سربازی لە ژر ئایدلژیای ئیسلامی سیاسیدا لو کاتوە دیارترین سیمای حکومتکان و فرمانواکانی ئم واتە بوو.
سودان بە واتکی فرە نتویی گورە و لرزکی دامزراوکانی و سامانە ئابوورییە زبلاحکانی دناسرتوە، هروها بەهرمندە لە شونکی جیپلتیکی گرنگ، جگە لە پگی ستراتیجی لسر دریای سوور، ئمش وای لدکات لبردم تماحی واتانی ناوچکو زلهز نودوتییکاندا بت و ببتە ژینگیکی بپیت بە گیشتن بە برژوندییە جیپلیتیکییکانی ئم لاینە درکیانە، لوانش کنترکردنی قنی ئفریقی لگە بندر و کناراوکانی، ئمش گرنتی کنترکردنی وی کشتیوانی نودوتی زامن دکات. یکک لو ئامرازانی کە هندک لو لاینانە پنای بە دبن بریتییە لە پاننانی ئم شە برو پاپشتیکردنی هاوپیمانی ئیخوان موسلیمین لەلاین ژنااکانی سوپاوە بە هیوای زیندووکردنوی کخراوە تیرریستییە ئیسلامییکانی لە شوی "داعش و تایبان" و ئوانی تر، و دوورخستنویان لە واتانی تر برو گپانی سودان، کە تیایدا درگاکان بە دستوردانی سربازی لەلاین هز نودوتییکان بکرتوە بە بیانووی شی دژ بە تیرر.
بە لەبرچاوگرتنی ئم شونە ستراتیژییە گرنگە، سودان بووتە خاکی بردوام گرژو ئاز، ئمش وایکردوە کە ببش بە لە ئاسایش و سقامگیری هر لو کاتی سربخیی لە بریتانیا ودستهنا تا ئمە بردوام لوە خون ژاوە و سروت و سامانکی بتان براوە و ژیانی سودانییکان گاوە بە دزخکی بردوام، برستی و هژاری و نداری و نخشی وپراوزخستنی سیستماتیکی سیمای ئو واتە بوون .
ئمە زیاتر لە حوت ملین مندا و شانز ملین هاواتی لە کی چل و پنج ملین هاواتی بدست برستی دنانن لە واتکدا کە بو هموو سروت و سامانو بناوبانگە و توانای دستبرکردنی خراکی نک تنها بە دانیشتوانکی هیە، بەکو بە دیان واتی دوروبریشی هیە. "سبتی خراکی عربی" ئمە نازناوکی

سودان بوو بە هەی زەری زەوییە کشتوکاڵییەکان و بوونی سامانی سروشتی زەبەلاحەوە ، بە نموونە زەە کە بەرهەمی سامانی بە نزیکەی ٩٠ تەن (لە ساڵی ٢٠١٩) دەخەمەندرەت، کە یەکسانە بە پەنج ملیار دەلار، لەلایەن دەسەات و دەسەاتدارانەوە تاڵان دەکرەت و ناگاتە دەستی دانیشتوانەکەی جگە لە بەشەکی کەمی کە دەچەتە گەنجینەی دەوەت.

بەیە ئەگەر بگەیەنەوە بە هەموو ئەو ڕاستیانەی پەشتر باسمان کرد، ناکرە ئەم دەخە لە بازنەی ململانەی نەوان دوو ژەنەراڵدا کورت بکرەتەوە و وەک کودەتایەک لە چوارچەوەی ئەو زنجیرە کودەتایەدا مامەەی لەگەدا بکرەت کە لە سەرەتای سەربەخەیی ئەم وەاتە بە بەردەوامی ڕویداوە، بە پەچەوانەوە ئەمە بەرهەمی ململانەیەکی ناوچەیی و نەودەوەتی یە لە ژینگەیەکی "عەربی / ئەفریقی/ نەودەوەتی" پە لە ململانە و بەرژەوەندی ئابووری و سیاسی لە نەوان تەماحی ئەم وەاتانەدا لە سامانی زەبەلاحی سودان.

ئەمە لەر باسی دەرئەنجامی ئەم شەە ناکەین لە ئەگەری سەرکەوتنی هەریەکەک لەو دوو لایەنە یان وەستانی شەی نەوانیان و گەانەوە بە دانوستانەکان، بەام ئەوەی بەدەناییەوە باسی لەو دەکەین ئەوەیە کە گەورەترین دەاو لەم نەودا ئەو جەماوەرەیە لە سودان.

لای ئەمە شاراوە نییە کە یەکەک لەو هەکارانەی کە سودانیان بەرەو ئەو دەخە ناهەموارە برد، دەگەتەوە بە ئەو لاوازییانەی کە ئەم بزووتنەوەی جەماوەرییە دوچاریان ببو کە دیارترینیان نەبوونی ئاسەیەکی سەسیالیستی شەشگەانە و سەرکردایەتییەکی شەشگەە کە پەداگر بە لەسەر پرەنسیپەکان و هەەکی سوری جیاکرەوە بکەشە لە نەوان هەزەکانی شەش و هەزەکانی دژە شەشدا بەبە هیچ سازشەک.

سەرەای ئەوەش، ئەوەی باس کراوە ئەوەیە کە ئیرادەی جەماوەر و دەستەوەردانی ڕاستەوخەیان تەنیا وتەنیا ئومەدەکەبە ڕاگرتنی ئەم کەمەکوژیە بە یەکجارەکی و گەاندنەوەی ەوتی ئەم بزووتنەوەیە بە ەبازی شەشگەانەی خەی لە پەناو دەستەبەرکردنی ژیانەکی باشتر بە دانیشتوانەکەی.

19/6/2023